

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/68/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010892
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122010892.3

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Milana Straku a JUDr. Michala Eliaša v trestnej veci proti odsúdenému A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín, na neverejnom zasadnutí dňa 21.6.2023 prejednal sťažnosť prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 08. marca 2023, sp. zn. 37Pp/248/2022 a takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnuté uznesenie v celom rozsahu.

II. Podľa § 415 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona sa návrh odsúdeného na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 08.03.2023, sp. zn. 37Pp/248/2022, bolo rozhodnuté nasledovne:

„I. Podľa § 66 odsek 1 písmeno a), odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 415 odsek 1 Trestného poriadku sa odsúdený A. B., nar. XX.XX.XXXX, podmienkovo prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp zn. 1T/143/2017 zo dňa 01.04.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3To/81/2019 zo dňa 16.10.2019.

II. Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu 3 (tri) roky a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným 2 (dva) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúce povinnosti:

- podľa § 51 odsek 4 písmeno k) Trestného zákona príkaz zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno e) Trestného zákona príkaz zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné.“

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal prokurátor sťažnosť do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia.

Prokurátor podanú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia poukázal na obsah výrokovej časti napadnutého uznesenia. Ďalej uviedol nasledovné:

„Proti tomuto uzneseniu podal intervenujúci prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť. Dôvodom sťažnosti je najmä absencia materiálnej podmienky pre podmiennečné prepustenie.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Trenčín vyplýva, že u odsúdeného je stredné riziko recidívy.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený bol doposiaľ 5x súdne trestaný a vo výkone trestu je druhýkrát. Za negatívum považuje prokurátor skutočnosť, že odsúdený sa opakovane dopúšťa trestnej činnosti a vo výkone trestu je trestu už po druhýkrát. V roku 2011 bol odsúdenému uložený podmiennečný trest odňatia slobody, ktorý mu bol v roku 2014 premenený na nepodmiennečný trest, z ktorého bol v roku 2015 podmiennečne prepustený. Napriek uvedeným skutočnostiam sa opätovne dopustil protispoločenského konania. Zároveň poukazujem na hodnotenie ÚVTOS Trenčín, zo záverov, ktorého vyplýva, že odsúdený len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie, z dôvodu stredného rizika recidívy.

Za takéhoto skutkového stavu nie je podľa môjho názoru podmiennečné prepustenie odsúdeného dôvodné.

Zo zmyslu inštitútu podmiennečného prepustenia vyplýva, že podmiennečné prepustenie nie je automaticky udeľovanou odmenou za relatívne dobré správanie vo výkone trestu bez ohľadu na účel trestu. Tieto skutočnosti odôvodňujú podmiennečné prepustenie len vtedy, keď so zreteľom na ne, ale aj so zreteľom na ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnená nádej, že odsúdený bude viesť aj na slobode riadny život a nie je tu pre spoločnosť príliš vysoké recidívy.

Uvedené je potrebné posudzovať komplexne aj s ohľadom na minulosť odsúdeného, pričom s ohľadom na jeho doterajší život a kriminálnu recidívu nie sú dané dostatočné záruky, že odsúdený v prípade podmiennečného prepustenia povedie na slobode riadny život.

Vzhľadom na uvedené som toho názoru, že u odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať, že v budúcnosti povedie riadny život, a preto pre jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie sú splnené zákonné predpoklady.

Vzhľadom na vyššie uvedené n a v r h u j e m, aby Krajský súd Trenčín napadnuté uznesenie Okresného súdu v Trenčíne spisová značka 37pp 248/2022 zo dňa 08.03.2023 zrušil a aby zamietol návrh odsúdeného na jeho podmiennečné prepustenie.“

K sťažnosti prokurátora sa písomne vyjadril odsúdený, v ktorom uviedol, že je plne schopný viesť riadny život, plniť si povinnosti a dodržiavať všetky zákony.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia. V konečnom dôsledku krajský súd konštatuje, že prokurátor v dôvodoch sťažnosti ani nenamietal existenciu takýchto procesných väd v konaní okresného súdu.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Tr. zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Pokiaľ ide o vecnú stránku posudzovania splnenia zákonných podmienok pre podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmienčného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmienčne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaní trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd považuje za potrebné poukázať na to, že v prejednávanej veci už došlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 37Pp/248/2022 zo dňa 28.09.2022, ktorým bolo rozhodnuté o podmienčnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Uvedené rozhodnutie bolo uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tos/120/2022 zo dňa 19.01.2023 zrušené a okresnému súdu bolo uložené, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okresnému súdu bolo vytknuté, že si nezaprášil všetky podklady nevyhnutné k riadnemu objasneniu splnenia zákonných podmienok pre podmienčné prepustenie (spisový materiál, týkajúci sa odsúdenia), a to že sa riadne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými z hľadiska všestranného zhodnotenia osobnosti (vysporiadanie sa s recidívou odsúdeného či posúdenie kritickosti postoja odsúdeného k trestnej činnosti).

Pokiaľ ide o posúdenie otázky, či odsúdený spĺňa zákonné podmienky pre podmienčné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd dospel k záveru, že odsúdený vykonal zákonom požadovanú časť trestu odňatia slobody a počas doterajšieho výkonu trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a je tak daná dostatočná záruka, že na slobode bude viesť riadny život.

Okresný súd odôvodnil svoj právny záver o preukázaní polepšenia odsúdeného len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“. Krajský súd v tejto súvislosti považuje za potrebné uviesť, že k vyvodu odôvodneného záveru o preukázaní polepšenia v zmysle § 66 ods. 1 Tr. zák. nestačí len samotné preukázanie dodržiavania ústavného poriadku odsúdeným v podmienkach výkonu trestu, teda preukázanie „schopnosti viesť riadny život v podmienkach výkonu trestu“ bez toho, aby takéto správanie sa odsúdeného a plnenie povinností svedčilo o tom, že počas

výkonu trestu došlo u odsúdeného k eliminácii tých osobnostných čŕt, ktoré viedli k odbrzdzeniu zábran u odsúdeného porušovať záujmy, chránené Trestným zákonom.

S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru, podľa ktorého záver okresného súdu o preukázaní polepšenia u odsúdeného, odôvodnený len tým, že odsúdený preukázal schopnosť viesť „riadny život v podmienkach výkonu trestu“, nie je založený na všestrannom zhodnotení osobnosti odsúdeného a zmien jeho osobnosti, ku ktorým malo dôjsť pôsobením doterajšieho výkonu trestu.

V súvislosti so záverom okresného súdu o preukázaní polepšenia okresný súd nedostatočne vyhodnotil, že odsúdený je vo výkone trestu už po 3-krát, pričom v minulosti už bol podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, a aj napriek tomu sa dopúšťal úmyselnej trestnej činnosti v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia. Podľa názoru krajského súdu uvedené skutočnosti svedčia o tom, že odsúdený si nevzal ponaučenie z predchádzajúceho výkonu trestu a nemožno preto dospieť k záveru, že u odsúdeného došlo k naplneniu výchovného účelu predchádzajúcich trestov odňatia slobody. Práveže podľa krajského súdu možno aj s poukazom na obsah hodnotenia ústavu na výkon trestu o jeho správaní počas výkonu trestu dospieť k jedinému možnému záveru, že odsúdený sa dokáže len prispôbiť podmienkam výkonu trestu bez toho, aby prišlo k jeho skutočnej náprave. Podľa názoru krajského súdu náprava u odsúdeného je podstatne sťažaná z hľadiska vyhodnotenia osoby odsúdeného a charakteru opakovanej trestnej činnosti ako tzv. špeciálnej recidívy potvrdzujúcej sklony odsúdeného páchať trestnú činnosť. Napokon aj odsúdeným prezentovaná sebakritika či sebareflexia za takéto správanie sa vzhľadom na jeho skúsenosti z výkonu predchádzajúcich trestov podľa názoru krajského súdu javí len ako formálna a naučená. Z uvedených dôvodov záver okresného súdu o polepšení odsúdeného podľa krajského súdu tak nemá oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Okrem toho okresný súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysvetlil na základe akých konkrétnych skutočností dospel k záveru, že malo dôjsť eliminácií negatívnych osobnostných vlastností odsúdeného, ktoré ho viedli k špeciálnej recidíve úmyselnej trestnej činnosti. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam ako aj k pokračujúcej vyživovacej povinnosti odsúdeného k dcére podľa názoru krajského súdu naďalej trvá riziko špeciálnej recidívy odsúdeného do budúcnosti.

Preto záver okresného súdu o polepšení odsúdeného nemá oporu v dôkazoch tvoriacich obsah spisového materiálu, resp. je s nimi v rozpore. Podľa názoru krajského súdu okresný súd v tejto súvislosti nekriticky prihliadal len na okolnosti v prospech odsúdeného, keď súčasne nedôvodne bagatelizoval zistené skutočnosti v jeho neprospech.

Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná a zakladá zákonný dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia podľa § 194 ods. 1 Tr. poriadku.

Krajský súd následne skúmal, či v zmysle § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. môže sám vo veci rozhodnúť.

Na základe preskúmania veci dospel k záveru, že zistenia vyplývajúce z dokazovania vykonaného okresným súdom dávajú skutkový podklad na posúdenie otázok, rozhodných pre správne a zákonné rozhodnutie o návrhu odsúdeného.

Hoci správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v poslednej dobe nevykazuje nedostatky, nemožno opomenúť skutočnosť, že napriek skúsenosti s predchádzajúcim výkonom trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za neplnenie si vyživovacej povinnosti, odsúdený opätovne porušil rovnaké záujmy chránené Trestným zákonom. Nakoľko výkon nepodmiennečného trestu odňatia slobody z minulosti nemal na odsúdeného výchovný vplyv a nemotivoval ho k vedeniu riadneho života, krajský súd dospel k odôvodnenému záveru, že od odsúdeného, ktorý vo výkone trestu nepreukázal polepšenie, nemožno očakávať vedenie riadneho života po prípadnom podmiennečnom prepustení.

Keďže s poukazom na vyššie uvedené krajský súd dospel k záveru, že u odsúdeného nie sú splnené materiálne podmienky v zmysle § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.